

Новыя прэпараты: для людзей і раслін

У Нацыянальнай акадэміі навук традыцыйна назвалі топ-10 вынікаў працы за 2017 год у галіне фундаментальных і прыкладных даследаванняў. У выніковы спіс увайшлі найлепшыя работы айчынных вучоных з розных інстытутаў.

Сярод тых, хто трапіў у дзясятку, — калектыў Аб'яднанага інстытута праблем інфарматыкі, які займаўся фундаментальнымі даследаваннямі і распрацоўкай малагабарытнага мабільнага суперкамп'ютара, прызначанага для апрацоўкі вялікіх масіваў даных і рашэння задач высокадакладнага мадэлявання і праектавання. Вельмі высока была ацэнена і работа аўтарскага калектыву НПЦ па матэрыялазнаўстве па распрацоўцы і сінтэзе кампазіцыйных і нанаструктурных магнітных матэрыялаў, якія забяспечваюць высокія функцыянальныя ЗВЧ-характарыстыкі і абарону вырабаў мікраэлектронікі ад дэстабілізавальнага вонкавага ўздзеяння.

Навукоўцы з Аб'яднанага інстытута энергетычных і ядзерных даследаванняў — Сосны Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі трапілі ў топ за стварэнне метадаў і праграм разліку аптычных сячэнняў атамных ядраў з гарантаванай дакладнасцю, што прымяняюцца пры вырашэнні навуковых і інжынерных задач атамнай энергетыкі. Калектыў Інстытута біяарганічнай хіміі НАН — за ўстанаўленне малекулярнага механізма падаўлення імунітэту чалавека мікабактэрыямі *Mycobacterium tuberculosis* з мэтай стварэння супрацьтуберкулезных прэпаратаў новага пакалення. Яшчэ адзін калектыў з Інстытута біяарганічнай хіміі быў уключаны ў топ за выяўленне новага ўніверсальнага індикатара антыаксідантнага патэнцыялу для дыягностыкі ўстойлівасці чалавека да акісляльнага стрэсу.

Самую высокую ацэнку атрымаў і старшы навуковы супрацоўнік Інстытута біяфізікі і клетачнай інжынерыі, кандыдат біялагічных навук, дацэнт Сяргей Федаровіч — за ўстанаўленне механізма парушэнняў сінаптычнай перадачы ў нейронах у жывёл пры гіпаксіі, карэкцыя якіх дазваляе абараніць мозг ад пашкоджанняў пры ішэмічным інсульте.

За выяўленне і інактывацыю генаў рэгуляцыі біясінтэзу антымікробных метабалітаў у бактэрыі, што дазваляе стварыць сродкі абароны раслін новага пакалення, адзначаны калектыў аўтараў Інстытута мікрабіялогіі. Навукоўцы Інстытута глебазнаўства і аграхіміі стварылі мікробную кампазіцыю, якая спалучае ўласцівасці біяўгнаення, рэгулятара росту і біяфунгіцыду.

У Цэнтры даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры і Аб'яднанага інстытута праблем інфарматыкі распрацавалі метадалогію канвертавання электроннага арфаграфічнага запісу беларускіх слоў у фанетычную транскрыпцыю і стварылі першы поўны беларускі лінгвістычны даведнік.

У лік пераможцаў увайшлі таксама і навукоўцы Інстытута гісторыі НАН — за адкрыццё на Палессі ўнікальных для сусветнай гістарычнай навукі славянскіх паселішчаў, а таксама раскрыццё працэсу фарміравання і развіцця раннеславянскай супольнасці на тэрыторыі Беларусі.

Узнагароджанне пераможцаў будзе прымеркавана да Дня беларускай навукі, які адзначаецца ў канцы студзеня.